

Zij konden nergens heen en hier werden zij ontvanger.

Zelfs eischte Johannes van hen niet dat ze hun ambt zouden neerleggen, maar wel dat ze zich zouden bekeeren en van alle onrecht onthouden. Eenigen van hen werden dan ook door hem gedoopt.

Zoo verbreidde zich het woord van Johannes over de handelswegen van Palestina.

Mattheus, een der tollenaars, werd als discipel geroepen.

En Jezus ontving ook tollenaars.

Er kwam dus blijkbaar een godsdienstige beweging, een opwekking onder hen.

In dat licht zien wij het gaan van dezen tollenaar naar den tempel om te bidden.

De H. Schrift gunt ons een blik in zijn hart. Hij heeft den drempel van het heilighdom overschreden, maar verder durft hij nauwelijks gaan.

De Farizeër stelde zich in gevoel van eigenwaarde op de plaats, waar hij meende rechtens te verkeren, de tollenaar stond er ja, maar op den achtergrond.

Ook durfde hij zijn oogen niet opslaan naar den hemel.

Want het stormde, onstuimig angstig, in zijn ziel.

Een Israëliet, die tollenaar geworden is, dat is een tragedie.

Een besedene, die afvallig was geworden, den Sabbat niet meer hield, van den tempel was vervreemd, zich aan de heidenen verhuurd had en met hen in bond nu zijn eigen natie knevelde, dat was meer dan landverraad, dat was verkoopen van zijn eerstgeboorterecht en verliezen van zijn adeldom.

Dat was geweest een wegwerpen en vertreden in het slijk van zijn eere en glorie als zoon van Abraham en als kind van God.

Maar, er was onrust over zijn ziel gekomen.

Hij had er lang over heen gewerkt doch nu kon het niet langer.

Hij had geen vrede meer.

Met zijn collega's kon hij er niet over spreken, die zouden hem allicht uitlachen.

In de Synagoge mocht hij niet komen.

En bij de Rabbi's?

Er was geen denken aan, dat zij hem te woord zouden staan.

Daarom, naar den ouden tempel om daar God te vinden.

En als hij er binnentreedt, dan ontmoeten hem oude herinneringen.

Jeugdherinneringen, die hem tot beschaamdheid brengen.

Hij balt de vuist, slaat zich op de borst en: o God! wees mij zondaar genadig! zijn de weinige woorden, die hij uitspreekt.

Augustinus zegt: Wie zich op de borst slaat erkent, dat daar, in dien boezem, in dat hart de bron van het kwaad schuilt. En hij zoekt daar het verborgen kwaad te treffen en te straffen.

Slaan op de borst is dus een teeken van zelf-aanklacht en berouw.

De tollenaar staat voor God.

Dat nagelt hem aan de plaats.

Dat breekt hem en doet hem vluchten tot God.

En niet, als de Farizeër, bijzichzelfen, maar huide en bewogen roept hij 't uit: o God! wees mij zondaar genadig.

Een kort gebed. Veel korter dan dat van den Farizeër. Maar juist daarom waar, echt.

Een gebed, dat Gode aangenaam was.

Deze tollenaar voelde zijn nood en kende zijn ellendigheid.

Hij riep uit de diepte. En zijn roepen was alleen om erbarmen.

Hier glansde goddelijke genade.

De tollenaar bad een waar gebed.

J. G. KUNST.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraaid?

II.

Als uitgangspunt voor de bespreking van deze urgente kwestie is het rapport, dat in deze materie op de Synode van 1917 werd uitgebracht en de konklusies, welke daar worden aangenomen. De Synode achtte een herziening van de Statenvertaling niet beslist noodzakelijk.

Wij meenen goed te doen het Rapport nu ook te laten spreken over de wenschelijkheid van de herziening der bijbelvertaling.

Wij leven tegenwoordig heel snel en wat het Rapport daaromtrent meldde zal het meerendeel onzer lezers wel niet meer helder voor den geest staan, zoo het al niet geheel uit de herinnering werd uitgewischt.

Voor een zuivere behandeling van deze zaak meenen wij dan ook dit artikel nog aan het Rapport te moeten wijden.

Omtrent de vraag naar de wenschelijkheid bevat het het volgende:

1. Deze vraag onderscheidt zich van de eerste in tweeërlei opzicht.

Vooreerst handelt ze niet maar van eene abstrakte

noodzakelijkheid of wenschelijkheid, doch gaat ze over tot de praktijk.

In de tweede plaats wordt ook deze praktische kwestie hier niet in heel haar omvang aan de orde gesteld, maar slechts gevraagd, of het wenschelijk is, dat deze Synode daartoe het initiatief neme.

2. In de laatste vraag ligt behalve de praktische ook eene principiële kwestie opgesloten, die hier vóór alle dingen met een enkel woord moet worden besproken, nl. deze, of de herziening der Bijbelvertaling eene zaak is, ten aanzien waarvan de geïnstitueerde kerk eene roeping heeft te vervullen.

Deze vraag kan slechts bevestigend beantwoord worden.

Aan de kerk des Heeren als instituut is toebetrouwd de bediening des Goddelijken Woords, en deze bediening kan niet op de rechte wijze worden uitgeoefend, tenzij zoowel de dienaren des Woords als de gemeente beschikken over eene vertaling der Heilige Schrift in de volkstaal. Hieruit behoeft nog niet te volgen, dat de kerk altijd geroepen is, de overzetting der Schrift of ook de herziening eener verouderde vertaling zelve ter hand te nemen, maar wel vloeit hieruit voort, dat zij in dezen eene gewichtige roeping heeft. Zij heeft zorg te dragen, dat er eene vertaling zij, die ze aan hare dienaren, aan de gemeente in het algemeen, en aan allen, wien ze het Woord der waarheid verkondigt, met genoegzame vrijmoedigheid in handen kan geven; ze heeft bij het bestaan van meer dan eene vertaling te beslissen, welke van deze ze bij hare publieke diensten zal gebruiken en voor het persoonlijk en huiselijk gebruik zal aanbevelen.

Voor de kwestie der herziening volgt hieruit aanstonds, dat de kerk zich rekenschap heeft te geven, of de door haar gebruikte en aanbevolen vertaling nog voldoet aan de eischen, die haar zijn te stellen. Blijkt het hierbij, dat dit niet het geval is, dan mag de Kerk niet lijdelijk toezien, maar heeft ze er op bedacht te zijn, om in den aldus ontstane noodtoestand voorziening te brengen. Ze kan hiertoe gebruik maken van eene herziening, die eventueel door particulier initiatief is tot stand gekomen; ze kan ook particulieren tot dezen arbeid opwekken en aanmoedigen; maar ze kan ook zelve het initiatief daartoe nemen; en ze zou daartoe bepaald geroepen worden, wanneer herziening beslist noodzakelijk was geworden, en er geen uitzicht bestond dat deze arbeid binnen afzienbaren tijd, door particulier initiatief op bevredigende wijze zou worden volbracht.

Daar we nu boven tot de slotsom kwamen, dat er in het huidige geval meer van wenschelijkheid dan van besliste noodzakelijkheid eener herziening valt te spreken, schijnt er hier dus van eene besliste roeping der Synode om tot eene herziening het initiatief te nemen, niet wel sprake te kunnen zijn. Veel eer komen we nu te staan voor de praktische kwestie, of het gewenscht is, dat de Synode daartoe overga, eene wenschelijkheid, waarover dan het best valt te oordeelen, door naast de voordeelen die zulk eene onderneming biedt, te stellen de bezwaren die niet slechts aan eene herziening in het algemeen, maar inzonderheid ook aan eene herziening vanwege de Synode onzer Kerken zijn verbonden.

Zien wij thans de aldus gestelde vraag nader onder de oogen. Het zal de beste weg zijn, hierbij onderscheidenlijk te handelen van de drie soorten van herziening, zooals die boven zijn aangegeven.

a. Radicale herziening.

1. Daar deze het meest ingrijpend is, ligt het voor de hand, dat over het algemeen de moeilijkheden hierbij het volledigst ter sprake komen. Bij de twee andere soorten van herziening kan straks de behandeling bekort worden door verwijzing naar een vergelijking met het hier gezegde.

Dat er tegen radicale herziening, speciaal gedacht als tot stand komend door het initiatief onzer Kerken, gewichtige bezwaren bestaan, is voor een ieder duidelijk. Een drietal mogen hier als de belangrijkste zijn genoemd.

2. Het eerste bezwaar, niet ontleend aan bijzondere omstandigheden waaronder wij leven, maar aan de verandering van Bijbelvertaling als zodanig verbonden, is de betrekkelijke breuk met het verleden, die in elke verandering ligt opgesloten. De Statenoverzetting heeft eene geschiedenis van eeuwen achter zich. Er ligt eene bijzondere bekoring in de gedachte, dat wij onzen eenigen troost in leven en in sterven nog putten uit dien ouden Statenbijbel, die voor vele geslachten zooveel zegen heeft verspreid. Maar bovendien is haar invloed op allerlei wijze diep ingedrongen in ons godsdienstig en kerkelijk leven. Wij vinden haar in onze belijdenisschriften, liturgie en Psalmberijming; ze ligt ten grondslag aan onze theologische en stichtelijke literatuur; ze beheerscht een goed deel van onze religieuze en theologische terminologie.

Tengevolge van dit alles zou eene radicale herziening, zoodra ze tot stand was gekomen en in den kring onzer Kerken algemeen was ingevoerd, ons voor tal van moeilijkheden plaatsen. Eene hiervan zij nog met name vermeld. Ook buiten de gemeenschap van de Gereformeerde Kerken wordt de Statenoverzetting nog veelvuldig gebruikt; en in dit feit, dat het gebruik dezer vertaling ons met breede kringen van het Nederlandsche volk gemeen is, ligt zeker een voordeel opgesloten, dat niet gering mag worden geacht.

Daar er nu geen genoegzame grond is, om te verwachten, dat eene herziene vertaling, uitgegaan van onze Synode, ook in de genoemde kringen zou worden aangenomen, zou men zich op het missen van het hier aangeduide voorbeeld moeten voorbereiden.

Natuurlijk kan men oordeelen, dat ter wille der te wachten winst deze moeilijkheden getrotseerd moeten

worden; maar in geen geval mag men nalaten, het hier genoemde bezwaar ernstig onder de oogen te zien.

3. Een tweede bezwaar is gelegen in de omstandigheid, dat het twijfelachtig is, of wij kunnen beschikken over een genoegzaam aantal mannen, toegerust met de kennis en de gaven, tot zulk een arbeid noodig.

Dit springt te meer in het oog, wanneer men zich eenigszins rekenschap geeft van het feit, dat zulk eene herziene vertaling, zoo ze er rechtmatige aanspraak op zal kunnen maken de thans gebruikte te vervangen, aan hooge eischen zal moeten voldoen.

Dit geldt allereerst voor haar wetenschappelijk karakter. Het voldoen aan de eischen in dit opzicht te stellen is daarom zoo moeilijk, omdat de wetenschappelijke bestudeering der Heilige Schrift zich in den nieuweren tijd bijna uitsluitend in critische richting heeft ontwikkeld; en er hiertegenover van eene Schriftstudie, die eenzijdig ten volle op de hoogte van den tegenwoordigen tijd staat, en anderzijds met beslistheid de Gereformeerde belijdenis aangaande de Heilige Schrift handhaaft, nog niet veel meer dan de beginselen aanwezig zijn. Nu bestaat er bij het vertalen ongetwijfeld een vrij breed terrein, waar het beginsel niet rechtstreeks van invloed is, maar anderzijds moet hier, gelijk reeds werd opgemerkt, de invloed van het theologisch uitgangspunt als een belangrijke factor worden beschouwd.

Maar ook met betrekking tot stijl en woordkeus zouden aan eene radicale herziening zeer hooge eischen te stellen zijn. Hoewel de Statenoverzetting ook in dit opzicht ontegenzeggelijk niet zonder gebreken is, heeft haar taal door haar gewijd karakter, haar plechtige eenvoud, haar menigmaal dichterlijke schoonheid veel uitsprekend, dat niet gemakkelijk te evenaren, en zoet moeilijk te overtreffen is. Het is merkwaardig, dat er zelfs van moderne zijde nog in den laatsten tijd meerdere stemmen opgingen, die hare deugden in dit opzicht roemden tegenover de moderne Leidsche vertaling. Daar nu voor elke poging tot wijziging en verbetering de eischen klimmen, naarmate het oude, dat men wijzigt en ten deele vervangt, voortreffelijker is, is het duidelijk, dat eene radicale herziening der Statenvertaling ook in dit opzicht eene niet licht te achten onderneming is.

Vooral in verband met dit moeilijk karakter der te volbrengen taak rijst de vraag, of wij thans beschikken over een genoegzaam aantal mannen, die én als geleerden én als taalvirtuozen hiervoor de noodige kennis en gaven bezitten. Zelfs indien wij konden bogen op een niet zoo gering aantal geleerden, die zich aan de Schriftstudie wijdden, zou dit nog geen bewijs zijn, dat onder dezen de mannen waren, die eene radicaal herziene vertaling aan het volk konden bieden, inderdaad waardig om de oude Statenvertaling te vervangen. Maar zoo staat het geval in werkelijkheid niet. In den kring onzer Gereformeerde Kerken althans bezitten we onder de hoogleeraren en predikanten slechts enkele mannen, die zich bijzonder aan deze studiën wijden; terwijl de keuze uit dezen allicht nog weer beperkt zou worden door het feit, dat de tot dezen arbeid geroepen zich een aantal jaren hieraan geheel zouden moeten geven.

4. Hierbij komen nu in de derde plaats nog de groote moeilijkheden, die er aan de invoering van zulk eene radicaal herziene vertaling zouden zijn verbonden. De toestand is zooveel anders dan in de 17e eeuw, toen de overheid (welker geldelijke steun ook voor het totstandkomen der vertaling een factor van betekenis was) door haar gezag de invoering krachtig bevorderde. Bovendien was er toen geene vertaling, die zooals thans de Statenoverzetting op eene geschiedenis van eeuwen kon bogen. Bij dit alles komt nog, dat wanneer eene radicale herziening door de Gereformeerde Kerken in Nederland (of op zijn best door de hier én in het buitenland aanwezige kerken of groepen van Gereformeerde confessie) tot stand kwam, deze den steun zou missen, die eene algemeene erkenning, ook buiten den genoemden kring, haar zou kunnen geven.

5. Op grond van dit alles achten wij het niet gewenscht, dat de Synode maatregelen neme, om tot eene radicale herziening te komen.

b. Beperkte herziening.

1. In ons eerste deel hebben we opgemerkt, dat er bij de verbeteringen, die in de Statenvertaling zouden zijn aan te brengen, valt te onderscheiden tusschen sommige, die wel, en andere, die niet van overwegend belang zijn voor het verstaan van den zin der Schrift. Op deze onderscheiding berust de idee der „beperkte herziening”, die slechts datgene wil wijzigen, wat gewacht wordt, tot ernstige misvatting van den zin der Schrift aanleiding te geven.

Hier is allereerst van veel belang de vraag, aan welke wijze van herziening, deze of de pas besprokene, in het algemeen, afgezien van bijzondere omstandigheden, de voorkeur is te geven. Zonder hierop in den breedte in te gaan, merken wij het volgende op.

Voor radicale herziening pleit, dat ze het meest consequent is, dat men kan trachten zooveel mogelijk de beste vertaling te geven, dat men niet komt te staan voor de zeker niet altijd gemakkelijk te beantwoorden vraag, waar precies de grens ligt tusschen zulke onjuistheden of onduidelijkheden, die wel, en andere, die niet tot een belangrijk misverstand aanleiding geven.

Daartegenover heeft beperkte herziening het voordeel, dat zij zich zoo nauw mogelijk bij het bestaande aansluit en er naar streeft, hierin niet meer verandering aan te brengen dan voor de praktijk strikt noodzakelijk is; zeker eene belangrijke aanbeveling voor een werk, dat met een zoo door en door praktisch doel wordt ondernomen.

¹⁾ In het vorige nummer stond abusief bijbel, verklaring in plaats van bijbel, vertaling.

Uit het een de eerstgenoemde kunnen zijn; herwaren bij van hebben.

Het laatste nagaan, in op beperkte

2. Het eindelijk reeds zou hier veel in het oog, 2 ger reeds va waar de teg stand aanle bekende Sch rloed der terminolog en enz. no

3. Ook d en zou hier radicale herze arbeid onget die voor een bijzonderheden worden.

Toch mag perkte herzie geene gemakke die zich een wel niet van gingen welke den zijn en e slechts verkra luel, gepaard weten te doer het belangrijk scheiden. Ool nemen, tenzij schappelijke daarom blijft ook tegen het de Synode v

4. De bezw hier aanmerk

Vooreerst 2 wijzigingen d veel gemakke

Bovendien de gemeente ling geleidelij zou dit bv. ke loopen maar iekst geene d de ontwikkel gebracht, terve in toegev oot dan het wijze van voc loonen van de in de plaats stonden aan d der Statenver weg kunnen l waarin de w

5. Op groo

Synode zijn a

het initiatief t

toe niet willen

minder groot,

zoolang de is

onder ons no

schijnt het on

in zoo hooge

nemen.

c. Herz

Beperkt me

brengen van e

onzer Nederla

spraakgebruik

leeln zaak der

mede zoowel d

merkelijk klein

Het eerste,

eker als groo

in den engste

nu zijn de bre

die ons zou sc

aan de ongewi

ter de moeilij

toegeruste mar

aan de invoer

Intusschen v

dat toch ook h

de moeilijkhed

den zijn.

Hierbij kom

argument, dat,

in nog sterker

deelen eene be

Van al de b

nietenzetting d

eene enkele cu

leend zijn aan

taal heeft doo

oukennen, dat

verricht, maar

althans slechts e

ondervangen. I

ten bij het per

nalaten, het hier
ogen te zien.

In de omstandig-
heden beschikken
toegerust met de
id noodig.

aanmerken men zich
elt, dat zulk een
ige aanspraak op
te te vervangen.

enschappelijk ka-
in dit opzicht te
de wetenschappe-
zich in den nieu-
we richting heeft
ene Schriftstudie,
van den tegen-
met beslistheid
nde de Heilige
dan de beginselen
vertalen ongetw-
ginsel niet rech-
zijds moet hier,
d van het theolo-
te factor worden

woordkens zou-
er hooge eischen
etting ook in dit
tebreken is, heeft
haar plechtige
schoonheid van
evenaren, en een
kwaardig, dat er
staten tijd meer-
ugden in dit op-
eidsche vertaling
ig en verbetering
de, dat men wij-
elijker is, is het
g der Statenver-
te achten onder-

karakter der te
thans beschikken
die en als geleer-
doodige kennis en
en bogen op een
h aan de Schrift-
is zijn, dat onder
radicaal herzien-
inderdaad waar-
angen. Maar zoo
den kring onzer
en we onder de
enkele mannen,
stijden; terwijl de
erkt zou worden
geroepen zich
en moeten geven
e plaats nog de
voering van zulk
n zijn verbonden
le 17e eeuw, toen
ook voor het ter-
van betekenis
chtig bevorderde
die zooals thans
enis van een
at wanneer een
eerde Kerken in
er en in het bui-
in Gereformeerde
deun zou mis-
iten den genoem-

wij het niet ge-
eme, om tot een

pgemerkt, dat et
vertaling zouden
theiden tusschen
van overwegend
zin der Schrift
en der „beperkte
wijzigen, wat ge-
van den zin der
vraag, aan welke
s besprokene, in
omstandigheden
op in den breedte
op.

het meest con-
veel mogelijk de
t komt te staan
te beantwoorden
schen zulke on-
l, en andere, die
aanleiding geven
ening het voor-
ij het bestaande
t meer verander-
dijk strikt nood-
anbeveling voor
praktisch doel

Uit het eerste valt af te leiden, dat de voordeelen, aan de eerstgenoemde wijze van doen verbonden, groter kunnen zijn; uit het tweede volgt, dat de nadelen en bezwaren bij de beperkte herziening een geringeren omvang hebben.

Het laatste zal ons nader blijken, wanneer we thans nagaan, in hoever de boven ontwikkelde bezwaren ook op beperkte herziening van toepassing zijn.

2. Het eerstgenoemde, algemeene bezwaar is nu feitelijk reeds besproken. De breuk met het verleden zou hier veel minder groot zijn. Dit springt nog te meer in het oog, zoo men in aanmerking neemt de ook vroeger reeds vermelde omstandigheid, dat de plaatsen, waar de tegenwoordige vertaling bepaald tot misverstand aanleiding geeft, meermalen niet tot de meest bekende Schriftgedeelten behooren; hierdoor zou de invloed der aan te brengen wijzigingen op de religieuze terminologie, op de veel aangehaalde Schriftuurplaatsen enz. nog aanmerkelijk worden beperkt.

3. Ook de vrees voor het ontoereikende onzer krachten zou hier minder behoeven te drukken dan bij een radicale herziening. Immers zou de hier te verrichten arbeid ongetwijfeld veel minder omvangrijk zijn dan die voor een radicale herziening ware vereischt. Vele bijzonderheden zouden niet bestudeerd behoeven te worden.

Toch mag men dit niet overdrijven. Zoo deze beperkte herziening naar eisch werd opgevat, zou ze zeker geene gemakkelijke taak zijn; ze zou mannen vereischen, die zich een deugdelijk inzicht hadden eigen gemaakt wel niet van alle, maar toch van het geheel der wijzigingen, welke bij een radicale herziening noodig zouden zijn, en die daaruit nu met dien wijzen takt, welke slechts verkregen wordt door beheersching van het geheel, gepaard met praktischen zin, een keuze zouden weten te doen, waarbij het zekere van het twijfelachtige, het belangrijke van het ondergeschikte zou worden gescheiden. Ook deze arbeid laat zich niet wel onderneemen, tenzij men kan stennen op uitgebreide wetenschappelijke Schriftstudien in Gereformeerden zin, en daarom blijft het feit, dat hieraan nog zooveel ontbreekt, ook tegen het beproeven eener beperkte herziening door de Synode voorloopig een ernstig bezwaar.

4. De bezwaren aan de invoering verbonden zouden hier aanmerkelijk geringer zijn.

Vooreerst zouden tengevolge van de beperking der wijzigingen de kerken in het produkt van dezen arbeid veel gemakkelijker haar ouden Bijbel herkennen.

Bovendien zou het bij deze methode veel lichter zijn, de gemeente aan het gebruik van deze herziene vertaling geleidelijk te gewennen. Bij de beperkte herziening zou dit bv. kunnen geschieden door bij wijze van voorloopigen maatregel een Bijbel uit te geven, waarvan de tekst geene andere wijzigingen onderging dan die door de ontwikkeling der Nederlandsche taal werden medegebracht, terwijl de overige noodig geachte veranderingen in toegevoegde noten werden opgenomen. Men geenoet dan het voordeel, dat er gelegen is in zulk een wijze van voorbereiding, waarbij tegelijk met het aantoonen van de gebreken van het oude er iets beters voor in de plaats wordt gesteld. Zulk een uitgaaf zou van stonden aan de voornaamste bezwaren, aan het gebruik der Statenvertaling verbonden, ondervangen, en den weg kunnen bereiden voor de invoering van een Bijbel, waarin de wijzigingen in den tekst waren opgenomen.

5. Op grond van dit alles zou zeker eerder aan de Synode zijn aan te raden, tot een beperkte herziening het initiatief te nemen. Intusschen zouden we ook hier toe niet willen adviseeren. Al zijn de moeilijkheden hier minder groot, ze blijven toch van betekenis; en vooral zolang de in dezen noodige voorbereidende studien onder ons nog van zulk een beperkten omvang zijn, schijnt het ongewenscht, dat de Synode een zaak, waarin zoo hooge belangen op het spel staan, zou onderneemen.

c. Herziening in den engsten zin.

Beperkt men den arbeid der herziening tot het aanbrengen van die wijzigingen, die door de ontwikkeling onzer Nederlandsche taal en de verandering in ons spraakgebruik noodig zijn geworden, dan wordt de geheele zaak der herziening, en worden in verband daarmee zoowel de moeilijkheden als de voordeelen tot aanmerkelijk kleinere verhoudingen teruggebracht.

Het eerste, de vermindering der moeilijkheden, kan zeker als grond voor aanbeveling van deze „herziening in den engsten zin” worden aangevoerd. Veel geringer zou zijn de breuk met het verleden, geringer de afstand, die ons zou scheiden van andere kerken of groepen, die aan de ongewijzigde Statenvertaling vasthielden, geringer de moeilijkheid om voor dezen arbeid genoegzaam toegeruste mannen te vinden, geringer ook de bezwaren, aan de invoering verbonden.

Intusschen valt hiertegenover vooreerst op te merken, dat toch ook bij deze uiterste beperking van den arbeid de moeilijkheden allerminst geheel verdwenen zouden zijn.

Hierbij komt nu echter het nog gewichtiger tegenargument, dat, evengoed als de moeilijkheden en wellicht in nog sterkere mate dan deze, ook de te behalen voordeelen een belangrijke beperking ondergaan. Van al de bezwaren, die volgens de boven gegevene uiteenzetting de Statenvertaling drukken, wordt slechts een enkele categorie weggelaten, nl. die, welke ontleend zijn aan de ontwikkeling, die de Nederlandsche taal heeft doorgemaakt. Nu zullen wij geen oogenblik ontkennen, dat ook hiermede een nuttige arbeid ware verricht, maar anderzijds moet worden gezegd, dat aldus slechts een zeer klein gedeelte der bezwaren ware ondervangen. Het verstaan van sommige Schriftgedeelten bij het persoonlijk en het huiselijk Bijbelgebruik zou

er zeker door bevorderd worden; maar de moeilijkheden, die de dienst des Woords somtijds vanwege het karakter der vertaling ondervindt, zouden niet zijn verminderd, en de achterstand der vertaling bij de ontwikkeling der wetenschap zou in geen enkel opzicht zijn ingehaald, ja zou op de kenners een nog pijnlijker indruk maken bij de gedachte, dat men hier toch een vanwege de Synode herziene overzetting voor zich had.

Op grond van dit alles meenen we dan ook, het bewandelen van dezen weg aan de Synode te moeten ont-raden. Het komt ons voor, dat wanneer de Synode de zaak van de herziening der Statenvertaling ter hand neemt, zij het zoowel aan haar eigen waardigheid als aan het belang der zaak verschuldigd is, een ernstige poging te doen, om de bestaande moeilijkheden op een eenigszins afdoende wijze op te lossen; en als zulk een poging kan de herziening in den engsten zin, daar ze de hoofdzak van het probleem onaangeroerd laat, moeilijk worden beschouwd.

We achten het daarom niet gewenscht, dat de Synode maatregelen neme, om tot een herziening in den engsten zin te komen, daar deze methode er niet op berekend is, van het aanhangige probleem een bevredigende oplossing te geven.

Tot zoover het Rapport.

Mogen wij onzen lezers dringend verzoeken bij de volgende artikelen deze nummers, waarin groote stukken van het Rapport staan, afgedrukt bij de hand te houden?

Dat zal onze bespreking aanmerkelijk vergemakkelijken.

Wij behoeven dan niet in herhalingen te vervallen.

Het is thans de belangrijke vraag: kan dit standpunt ook heden nog worden gehandhaafd?

En wij meenen, dat het oordeel ontkennend moet luiden.

HEPP.

— In gebreke.

Onlangs noodigden (niet „daagden”, gelijk het „Handelblad” ervan maakte) wij uit tot een persedebat.

En wel hierover: dwingt ware wetenschap ertoe aan te nemen, dat de slang in het Paradijs niet werkelijk heeft gesproken.

Totnogtoe werd door geen enkel blad aan deze uitnoodiging gevolg gegeven.

Wel ging men voort de Gereformeerde opvatting te bespotten, zelfs mondaine illustraties deden eraan mee. Maar spot is geen argument, naar ik meen.

Men ging ook voort met het brandmerk van onwetenschappelijkheid te hanteeren.

Maar dat werkt niet overtuigend. Dat zal men moeten toestemmen.

Nu willen wij gaarne nog wat geduld oefenen.

Toch moeten wij er thans reeds onze bevreemding over uitspreken, dat men er wel haastig bij was de Gereformeerde opvatting voor onwetenschappelijk te verklaren, maar dat men zoo langen tijd noodig heeft om zijn beschuldiging ook waar te maken.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Geestelijke verlaten.

De vraag, die ik nu ga beantwoorden, is er een van zeer teederen aard. Ze leidt ons in het binnenste heiligmom van het zieleleven van Gods kinderen. Ze gaat over wat de Heilige Schrift de „verberging van Gods aangezicht” noemt, en waarvan onze vaders, in aansluiting aan een ander spraakgebruik der Schrift, doorgaans spraken als van „geestelijke verlatenheid”. Onze lezer, die deze vraag inzond schrijft o.m., dat hij in zijn zieleleven heeft te worstelen met een rusteloze afwisseling van licht en donker, van vrede en onrust, van geloof en twijfel, van blijden levensmood en van verslagen moedeloosheid. Hij weet, dat ook andere geloovigen die deining kennen; doch hij heeft den indruk, dat de afwisseling bij niemand zoo rusteloos is, en dat ook de tegenstellingen bij niemand zoo scherp zijn, als bij hem.

Op zijn vragen, wat hij hiervan te denken heeft en wat er de oorzaak van mag zijn, werd hem tweemaal verklaring gegeven.

De een ziet er tuchting des Heeren in over zonde, die niet beleden en bestreden werd, anderen hoorde hij spreken van beproeving, om het geloof te oefenen en het verlangen naar Gods gemeenschap te vernieuwen.

Zijn vraag is nu, welke van die twee verklaringen de juiste is, of dat misschien in beide waarheid schuilt; en, indien het laatste, hoe ze dan te verzoenen, te vereenigen zijn. Om redenen die ik in ons vorig nummer noemde, kan m'n antwoord niet bedoelen leiding en bestier te geven aan het zieleleven van den inzonder persoonlijk, maar moet ik het geven, geheel in 't algemeen, de toepassing er van op hun eigen geval geheel overlatend aan den vrager en wie het met hem lezen.

En dan begin ik met te zeggen, dat de beide antwoorden die hij vond, elk voor zich, of beter gezegd: naast elkander en saamgenomen, volkomen juist zijn.

„Naast elkaar en saamgenomen”, zeg ik met eenigen nadruk, omdat geen van beide, zonder de andere, het smartelijk verschijnsel in 't zieleleven van den geloovige, waarvan de vraag spreekt, ten volle verklaart.

Want de verberging van Gods aangezicht kan, naar de Schrift, zoowel haar oorzaak hebben in onbeleden en onbestreden zonde, als een beproeving zijn van ons geloof en van onze liefde.

Het Woord spreekt ons van beide.

Dat de Heere de zonde van zijn volk bezoekt met verberging van zijn aangezicht, blijkt b.v. uit zijn bedreiging aan Israël in Deut. 31:17, dat Hij, als het Hem verlaten en zijn verbod vernietigen zal, ook

hen zal verlaten en zijn aangezicht voor hen verbergen. Een bedreiging, die, blijkens het woord des Heeren in Jes. 59:2: „uwe ongerechtigheden maken scheiding tusschen ulieden en tusschen uwen God, en uwe zonden verbergen het aangezicht van ulieden”, in Jes. 1:14—18, Ezech. 39:23 en 29, en tal van andere Schriftuurplaatsen, ook in vervulling ging.

En dat de Heere in verberging van zijn aangezicht, ook bij elk zijner kinderen persoonlijk de zonde bezoekt, zegt ons o.a. de belijdenis van David in Psalm 32:3: „Toen ik zweeg, veranderde mijn geboente, in mijn brullen dan ganschen dag”.

Doch daarnaast leert ons de Schrift, dat geestelijke verlaten niet altijd een tuchting om zonde is, maar dat ze ook als beproeving over ons komen kan.

Voorbeelden daarvan geven ons Psalmen als 13, 42, 69, 102 en 143, en vooral de bittere beproevingen van Job. Heel het boek Job dient immers om ons te toonen, hoe de Heere zich somtijds uit en inwendig aan de zijnen onttrekt, alleen om in de smeltkroes de echtheid van hun geloof te doen blijken, en van welk een onverstand geeft blijk, wie, als Job's vrienden, in alle onttrekking Gods, uitwendig en innerlijk, een tuchting voor zonde zien. Verberging van Gods aangezicht in gemis van zijn gemeenschap, van vrede en van blijdschap in Hem, kan derhalve, in een bepaald geval, ook bij ons, zoowel het één als het ander zijn.

Wat van die beide het is, kan ons alleen bij oprechte en biddende beproeving van ons hart en leven blijken. Zeker een hoogst teeder en moeilijk werk, waarbij het ons niet altijd aanstands gelukt het antwoord te vinden.

Doch zoo het ons om de waarheid te doen is, en we daarom bij ons zelfonderzoek ons-zelf niet sparen, zal de Heere ons, bij ootmoedig gebed om de leiding zijns Geestes, het licht niet onthouden.

En dan zijn er ook gegevens die ons kunnen helpen het te vinden.

Daartoe behoort dan in de eerste plaats dit, dat onze God, die, naar Ps. 103:11, „zich ontfert over degenen die Hem vrezen, gelijk zich een vader ontfert over de kinderen; die weet wat maaksel we zijn, en gedachtig is dat we stof zijn”, zich niet aan ons onttrekt om de gewone, dagelijkse zwakheden die elk van zijn kinderen te allen tijde aankleven. Deed Hij het, we zouden nooit het vriendelijk licht van zijn aangezicht zien.

De bange tuchting der verlaten komt alleen over ons om zonden die we met bewustheid bedreven, en waarover we daarna ons niet hartelijk voor den Heere veroortmoedigen, maar in onnadenkendheid of met opzet heeleefden. Daarvan is David in Ps. 32 een voorbeeld. Dit geldt met name van gewoonte- en van boezemzonden, waaraan de Heere ons toevoren wel onttokte, en waartegen we ook wel aanvankelijk gingen strijden, maar zonder dien strijd ernstig en volhardend door te zetten. Door zulke zonden toch wordt de Heere het meest vertoornd, en zijn Geest die in ons woont het meest weerstaan en bedroefd. Dan moet de Heere, die heilig is en heilig blijft, ook in zijn liefdebetoon, ons wel door onttrekking zijner gemeenschap zijn ongenoegen doen ondervinden (1 Joz. 1:5—7), en moet de Heilige Geest ons wel onthouden zijn verzagende werking waardoor we weten Gods kinderen en erfgenamen te zijn (Ef. 4:30 en Rom. 8:14, 16 en 17).

Doch omdat zulke zonden niet buiten ons bewustzijn omgingen en ze onze consciëntie bevestigden, zullen we, bij eerlijke zelfbeproeving, in den regel deze tuchting niet moeilijk als tuchting onderscheiden.

En daarmee houdt dan nog iets anders rechtstreeks verband.

Dit, dat we, als de Heere zich om onzer zonde wil aan ons onttrok, geen toegang met vrijmoedigheid hebben tot zijn troon.

De onbeleden zonde, of de afgod waaraan onze ziel hangt, zal dan in ons bidden als een slagboom voor onze voeten liggen. De bevestigde consciëntie zal ons den mond sluiten. En bij al haar pogen om uit de duisternis weer door te breken tot het licht, zal onze ziel in den nacht van haar ellende teruggeworpen worden.

De Heere heeft dan een twist met ons. En er is dan maar één boodschap die in zijn woord tot ons uitgaat, de boodschap: „Alleenlijk, ken uwe ongerechtigheid, dat gij tegen den Heere uwen God overtrede hebt”.

Bij onttrekking des Heeren die beproeving is voor ons geloof, is dat geheel anders.

Dan is er een goede consciëntie, en daarom geen opkeering in het gebed, ook al mag de verhooring lang op zich laten wachten.

Dan is er vrijmoedigheid tot God in Christus en een hopen en betrouwen op zijn beloften.

Zoo in Psalm 13, waar David wel klagen moet: „Hoelang, Heere, zult Gij uw aangezicht voor mij verbergen?”, maar tegelijk belijdt: „Ik vertrouw op uwe goedertierenheid, mijn hart zal zich verheugen in uw heil, ik zal den Heere zingen, omdat Hij aan mij welgedaan heeft”; in Ps. 42, waar de bangste klachten over het verre zijn van den Heere telkens onderbroken worden door het vertrouwend: „Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en zijt onrustig in mijn? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven voor de verlossingen zijns aangezichts!” En zoo was het ook bij Job, die wel als een van God verlatene kermde, maar onder alles toch roemen bleef: „Ik weet dat mijn verlosser leeft!”

Het komt er bij de zielservaring waaruit de gedane vraag opkwam, derhalve vooral op aan eigen consciëntie, bij 't licht des Woords, nauw te onderzoeken.

Wie dit verzuimt, en de vraag, uit eigen zieleleven, als ik me zoo uitdrukken mag, verlegt in God den Heere, om, met voorbijgaan van zichzelf, in te dringen in Gods bedoelingen, zal in het donker blijven tasten.

M'n vrager poge nu zelf, wat ik uit de Schrift hem voorbeeld toe te passen op zijn geval.

Doch dan moet ik toch ook nog iets anders onder zijn aandacht brengen.

Het is dit, dat we verkeerd zouden doen met elke wisseling van licht en donker in ons zieleleven te